

**ДО МИНИСТЪРА
НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ГОСПОЖА МЕГЛЕНА КУНЕВА**

**ДО ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪРА
НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ГОСПОДИН ДИЯН СТАМАТОВ**

**ДО ДИРЕКТОРА
НА ДИРЕКЦИЯ „ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНИ
ПРОГРАМИ И ОБРАЗОВАТЕЛНО СЪДЪРЖАНИЕ“
ГОСПОЖА ЕВГЕНИЯ КОСТАДИНОВА**

**ДО ГЛАВНИЯ ЕКСПЕРТ
ПО ГЕОГРАФИЯ В МОН
ГОСПОЖА ХРИСТИНА МАРКОВА**

С Т А Н О В И Щ Е
на
**АСОЦИАЦИЯТА НА ПРОФЕСИОНАЛНИТЕ
ГЕОГРАФИ И РЕГИОНАЛИСТИ**

относно:

1. Необходимостта от преразпределение на учебното съдържание по „География и икономика“ в Прогимназиален и Първи гимназиален етап
2. Публикуваните за обсъждане в сайта на МОН проекти за учебни програми по „География и икономика“ за 6 и 8 клас
3. Опитите да се игнорира легитимността на АПГР като представител на учителската географска общност в България

Уважаема госпожо Министър,
Уважаеми господин Заместник-Министър,
Уважаема госпожо Директор,
Уважаема госпожо Главен експерт,

Обръщам се към Вас от името на Асоциацията на професионалните географи и регионалисти (АПГР), в която членуват над 1000 души учители и преподаватели в средни и висши училища в България.

1. По отношение на първата от формулираните в това писмо тематични области на становището бихме искали да предложим конкретни прагматични изменения, свързани с публикуваните в сайта на МОН проекти за учебни програми по „География и икономика.“

Предлагаме на Вашето внимание идея за преразпределение на учебното съдържание по „География и икономика“ в Прогимназиален и Първи гимназиален етап, което е съгласувано с представители на учителската географска колегия от всички региони на страната. Мотивите ни за предлаганото преразпределение са свързани с очевидното разминаване между разпределението на

часовете по „География и икономика“, предвидено в Наредба № 4 / 30.11.2015 г. за учебния план, от една страна и разпределението на учебно съдържание по класове, от друга. Например, в 6 клас при запазване на стария хорариум от 51 часа учениците вече ще изучават 4 структурни единици (4, а не 3 континента), при това в комбинация, включваща 3 от най-големите континенти на Земята (Азия, Северна и Южна Америка). Повечето представители на географската ни общност са убедени, че усвояването на така предложено учебно съдържание е невъзможно дори на средно ниво. Като пример Ви представяме заглавието само на един от уроците, който ще трябва да се изучава в 1 час – „ГЕОГРАФСКО ПОЛОЖЕНИЕ, ГОЛЕМИНА, БРЕГОВЕ И ОПОЗНАВАНЕ НА АВСТРАЛИЯ. ПРИРОДА“!

Същевременно за 7 клас се предвижда увеличение на часовете от 51 на 72 часа (41 %) за учебно съдържание (Европа, Балкански полуостров, България), което досега се изучава в 51 часа. Изолирано погледнато, то създава много добри възможности за усвояване на нови знания, упражнение на практически дейности, обобщения и преговор, но е в рязък контраст с условията за обучение в 6 клас.

Конкретно предложение на АПГР:

Предлагаме преразпределение на учебното съдържание между 6,7 и 10 клас, както следва:

- Предвиденото учебно съдържание за Азия да се преподава не в 6, а в 7 клас;*
- Предвиденото учебно съдържание за Балканския полуостров да се преподава не в 7, а в 10 клас (около 10 часа от общо 90 часа, предвидени за 10 клас), като тематично предхожда по подходящ в методологично отношение начин учебното съдържание за България.*

Според нас така учебното съдържание може да се разпредели много по-равномерно между класовете от Прогимназиален и Първи гимназиален етап. Много по-равномерно ще могат да се разпределят и часовете между отделните континенти, региони и други структурни единици от учебното съдържание. Ще се създадат реални възможности за творческо изпълнение на професионалните ангажименти от страна на учителите по география и икономика. Ще се гарантират по-добри условия за усвояването на нови знания от страна на учениците.

Настояваме да ни се предостави възможност за открито и аргументирано представяне на нашата позиция с участието на всички заинтересовани страни !

2. По отношение на втората от формулираните в това писмо тематични области на становището предлагаме на Вашето внимание 2 документа с конкретни предложения за премахване или редактиране на прекалено тежки формулировки за „Очаквани резултати“ и „Нови понятия“ в 6 и 8 клас (прил. 1 и прил. 2).

3. По отношение на третата от формулираните в това писмо тематични области на становището бихме искали да заявим следното:

АПГР е най-представителното в България сдружение на преподаватели по география. За неговата активност през последните 2 години и желанието му за диалог и сътрудничество с МОН ще посочим няколко съществени факта:

- На 08.01.2015 г. АПГР изпрати 2 писма до МОН с конкретни предложения, подкрепени с подписка от 342 членове на АПГР. **Вече над 400 дни нямаме предвидения по закон отговор от МОН !!!**
- На 10.06.2015 г. АПГР изпрати писмо до МОН с конкретни предложения. **Вече над 250 дни нямаме предвидения по закон отговор от МОН !!!**
- На 09.11.2015 г. АПГР изпрати 2 писма до МОН с конкретни предложения, отнасящи се до Учебния план и Общообразователната подготовка. **Предложенията ни бяха игнорирани без никакъв официален отговор !!!**
- На 09.11.2015 г. АПГР организира символичен протест на учители по география в българските училища под мотото: „УЧИТЕЛИТЕ ПО ГЕОГРАФИЯ НАСТОЯВАТ ЗА РАВНОПОСТАВЕНОСТ“.
- На 25.11. 2015 г. в сградата на МОН се проведе Работна среща между екип на госпожа Ваня Кастрева и делегация на АПГР, състояща се от 5 души – предимно учители по география и икономика. **Нито едно от исканията на географската колегия за корекции в учебния план не беше прието.**
- На 03.12.2015 г, спазвайки предвидения за обсъждане и предложения краен срок, АПГР внесе ново официално писмо в МОН с конкретни предложения. **Предложенията ни бяха игнорирани без никакъв официален отговор !!!**
- На 17.12.2015 г. учителите по „География и икономика“ отново изразиха символично своя протест на работните си места, докато изпълняват задълженията си в училищата, където преподават. Мотото на протеста беше: „ГЕОГРАФИЯ И ИКОНОМИКА“ НЕ Е ТРЕТОСТЕПЕНЕН УЧИЛИЩЕН ПРЕДМЕТ“
- На 18.01. 2016 г. между Министър Танев и делегация на АПГР се състоя нова Работна среща. **Нито едно от исканията на географската колегия за корекции в проектни или вече подписани нормативни не беше прието.**
- На 23.01.2016 г. АПГР проведе протестен митинг пред сградата на МОН и връчи на Министър Танев Подписка, в която се подписаха 4362 души. От тях около 3000 души бяха учители (в т. ч. 1200 географи) и около 200 – преподаватели във висши училища.
- Още на 24.01.2016 г. инициирахме Протестна електронна подписка до МОН и Народното събрание под мотото „В ПОДКРЕПА НА УЧИЛИЩНАТА ГЕОГРАФИЯ“. **Към настоящия момент в нея вече са събрани 1489 подписа, като над 90 % от тях са на учители по „География и икономика“.**
Справка за текста и подкрепата на подписката:
<http://grajdanskapeticia.com/pview.aspx?pi=BG31568>
- На 09.02.2015 г. изпратихме ново писмо до МОН, адресирано до неговото ново политическо ръководство. **Вече 2 седмици нямаме официален отговор !!!**

Същевременно сме свидетели на активни срещи между МОН и представители на други науки и учителски колегии.

- На 19.02.2016 г. инициирахме Протестна електронна подписка до МОН под мотото „ПРОТЕСТНА ПОДПИСКА И ПРИЗИВ НА ГЕОГРАФСКАТА КОЛЕГИЯ В БЪЛГАРИЯ“. Към настоящия момент (само за 3 дни) в нея вече са събрани над 500 подписа, предимно на учители по „География и икономика“. *Справка за текста и подкрепата на подписката:* <http://grajdanskapeticia.com/pview.aspx?pi=BG31580>

Уважаеми дами и господа,

Бихме искали специално да изразим своето безпокойство от факта, че вместо една представителна част от географската колегия да бъде поканена и чута в условията на открит диалог, към настоящия момент служители на МОН упорито търсят и подбират удобни мнения на колеги, които също са учители по „География и икономика“ с цел да се игнорира мнението, изразено от АПГР.

За нас тяхното мнение също е изключително важно и сме готови да го вземем под внимание. Не сме съгласни обаче мнението на единици да се натрапва на ръководството на МОН като единствено представително и да се игнорира мнението на стотици пъти по-голяма като състав колегия.

В заключение бихме искали да изразим уважението си към институцията МОН, към нейното ръководство и екип от специалисти !

Надяваме се да бъдем приети като участници в равноправен диалог ! Призоваваме Ви да създадете условия и механизми за прозрачно обсъждане на проблеми и нормативни документи. Много отдавна очакваме да се включим във все още несъстоялата се обществена дискусия по въпроси, свързани с мястото на предмета „География и икономика“ в българското училище. Искаме да сме съпричастни на взети с консенсус решения, засягащи политиките на МОН в образователната система на Република България !

Смятаме, че пренебрежителното отношение към предложенията на АПГР е напълно незаслужено !

София, 22.02.2016 г.

Доц. д-р Марин Русев,
председател на Асоциацията на
професионалните географи и регионалисти

